Lieta Nr. 3-12/0163
SPC-1/2017
Civillietu departaments

Latvijas Republikas Augstākā tiesa
L Ē M U M S
Rīgā 2017.gada 11.aprīlī

Augstākā tiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Inta Lauka
tiesnesis Intars Bisters
tiesnese Anda Briede
tiesnese Vanda Cīrule
tiesnese Anita Čerņavska
tiesnese Ināra Garda
tiesnesis Valerijans Jonikāns
tiesnesis Aivars Keišs
tiesnese Ļubova Kušnire
tiesnesis Valerijs Maksimovs
tiesnese Zane Pētersone
tiesnesis Normunds Salenieks
tiesnese Marika Senkāne
tiesnese Anda Vītola
tiesnese Mārīte Zāģere

izskatīja rakstveida procesā Ģenerālprokuratūras Personu un valsts tiesību aizsardzības departamenta virsprokurora protestu par Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas tiesneša 2015.gada 16.decembra lēmumu, ar kuru noraidīts AS „Swedbank" pieteikums par /pers. C/ piederoša nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā.

Aprakstošā daļa

[1] AS „Swedbank" 2015.gada 14.decembrī Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā iesniedza pieteikumu par nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā.

Pamatojoties uz Civillikuma 1321., 2075., 2083., 2086. - 2090.pantu, Civilprocesa likuma 395.-399.pantu, Notariāta likuma 139.pantu, AS „Swedbank" lūdza atļaut pārdot /pers. C/ piederošo un par labu AS „Swedbank" ieķīlāto nekustamo īpašumu /adrese/, labprātīgā izsolē ar izsoles sākumcenu 35 600 EUR.

[2] Ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas tiesneša 2015.gada 16.decembra lēmumu pieteikums noraidīts. Minētais lēmums kā nepārsūdzams stājies likumīgā spēkā 2015.gada 16.decembrī.

Lēmums pamatots ar šādiem motīviem.

[2.1] No 2005.gada 30.novembra aizdevuma līguma Nr. /numurs/, ar kuru AS „Swedbank" aizdeva /pers. C/ 55 531,49 EUR, un 2005.gada 30.novembra hipotēkas līguma Nr. /numurs/, ar kuru parādniece ieķīlāja viņai piederošo nekustamo īpašumu /adrese/, izriet, ka AS „Swedbank" kā ķīlas ņēmējai ir pielīgta tiesība prasīt minētā nekustamā īpašuma pārdošanu izsolē tiesas ceļā par brīvu cenu.

No pieteikumam pievienotajiem pierādījumiem redzams, ka ir iestājies saistību neizpildes gadījums.

[2.2] Atbilstoši Civilprocesa likuma 396.panta otrajai daļai, vērtējot to kopsakarā ar Satversmes tiesas 2010.gada 24.novembra spriedumā lietā Nr. 2010-08-01 ietverto atziņu, ka brīdinājuma saņemšana ir uzskatāma par būtisku parādnieka tiesību aizsardzības garantiju, parādniecei jābūt brīdinātai par pieteikuma iesniegšanu tiesā, kas nozīmē, ka parādniecei brīdinājums ir jāsaņem.

[2.3] AS „Swedbank" pieteikumam pievienojusi izrakstu no zvērinātas notāres Loretas Balodes 2015.gada notariālo aktu grāmatas jeb /datums/apliecību par paziņojuma nodošanu, kurā notāre apliecina, ka 2015.gada 3.jūnijā /pers. C/ nosūtīts paziņojums uz adresi /adrese/, bet 2015.gada 7.jūlijā minētais paziņojums saņemts kā atpakaļsūtīts ar norādi: „Adresāts nebija mājās. Atstāts uzaicinājums. Beidzies glabāšanas laiks".

Savukārt /datums/ Latvijas Republikas oficiālā izdevuma „Latvijas Vēstnesis" laidienā Nr. /numurs/ publicēts paziņojums par no aizdevuma līguma izrietošā parāda piedziņu no /pers. C/, vienlaikus norādot, ka saskaņā ar Notariāta likuma 138.[1] pantu paziņojums uzskatāms par nodotu nākamajā darba dienā pēc tā publikācijas oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis". Tādējādi uzskatāms, ka minētais paziņojums nodots /pers. C/ /datums/.

[2.4] Atbilstoši Civilprocesa likuma 396.panta otrajai daļai tiesnesim jākonstatē, ka brīdinājums parādniekam ir personīgi izsniegts, nevis nosūtīts.

„Ievērojot likumdevēja mērķi - „personīgi" brīdināt personu (parādnieku), pret kuru pieteikums tiek iesniegts, pieteikuma iesniedzējas norādītajās tiesību normās ietverto paziņošanas faktu un atsaukšanos uz Notariāta likumu nevar „pārnest" uz konkrēto tiesisko situāciju un atzīt par pietiekamu paziņojuma nosūtīšanas un informēšanas faktu. Šāda paziņošanas prezumpcija varētu būtiski ietekmēt parādnieces tiesības uz taisnīgu tiesu kā vērtību, un jebkāds pieņēmums nevar „locīt" likumā noteikto kārtību, lai konkrēto situāciju pietuvinātu kreditora interesei. Civilprocesa likuma noteikumu paplašināta

interpretācija var nepamatoti aizskart parādnieces procesuālās tiesības, līdz ar to nav pieļaujams iziet ārpus gramatiskās tulkošanas metodes un tās kontekstā vērtējami tikai un vienīgi pierādījumi par brīdinājuma izsniegšanu parādniekam personīgi. Turklāt nav pamats uzskatīt, ka likumā noteikto prasību precīza izpilde varētu tikt tulkota kā kreditora – ķīlas ņēmēja interešu neievērošana. Kreditoram ir iespēja izvēlēties visdažādākos līdzekļus, kā aizpildīt likuma prasības par parādnieka – ķīlas devēja brīdināšanu [..]".

(Iepriekš minētā rindkopa tiesneša lēmumā norādīta kā atsauce uz 2012.gadā Rīgā, Tiesu namu aģentūrā izdoto Civilprocesa likuma komentāru II daļas (29.-60.[1] nodaļa), ko sagatavojis autoru kolektīvs profesora K.Torgāna zinātniskajā redakcijā, 641.lappusi).

[2.5] Parādnieka brīdināšana par nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē ir nozīmīga konkrētās personas tiesību aizsardzības garantija, jo pieteikums tiek izskatīts bez saistības dalībnieku klātbūtnes. Pieteikumu iespējams apmierināt tikai gadījumā, ja tiesnesim nav šaubu par pieteikuma atbilstību tiesību normu prasībām.

Civilprocesa likuma 396.panta otrās daļas izpratnē nav pietiekami konstatēt faktu, ka brīdinājums parādniekam ir nosūtīts vai tas publicēts oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis", bet ir jākonstatē, ka brīdinājums parādniekam ir izsniegts.

AS „Swedbank" pieteikumam nav pievienoti pierādījumi, no kuriem būtu secināms, ka parādniece ir izlasījusi pieteicējas publicēto paziņojumu oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis" un pēc paziņojuma publicēšanas būtu izrādījusi aktivitāti savu tiesību īstenošanā, kas liecinātu, ka ir informēta par pieteicējas nodomu pārdot ķīlu. Līdz ar to tiesnesis nevar pārliecināties, vai /pers. C/ ir brīdināta pirms pieteikuma iesniegšanas tiesā, kas ir pietiekams pamats pieteikuma noraidīšanai, jo nav ievērotas Civilprocesa likuma 396.panta otrās daļas prasības par brīdinājuma izsniegšanu parādniekam.

[3] Par minēto lēmumu Ģenerālprokuratūras Personu un valsts tiesību aizsardzības departamenta virsprokurors 2016.gada 18.janvārī iesniedza protestu, kurā, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 483.un 484.pantu, lūdz atcelt Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas tiesneša 2015.gada 16.decembra lēmumu un nodot pieteikumu jaunai izskatīšanai.

Protests pamatots ar šādiem argumentiem.

[3.1] Pieteikumam par nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā AS „Swedbank" pievienoja zvērināta notāra izdotu apliecību par paziņojuma nodošanu parādniecei /pers. C/, kas, tiesneša ieskatā, nav vērtējama kā pierādījums par brīdinājuma izsniegšanu parādniecei. Nonākot pie šāda secinājuma, nepamatoti nav piemērots Notariāta likuma 138.[1] un 139.pants, kā arī nepareizi iztulkota Civilprocesa likuma 396.panta otrā daļa, kas ir novedis pie nepareiza lēmuma pieņemšanas.

[3.2] Judikatūrā atzīts: „Notariāta likuma 138.[1] un 139.panta kārtībā izdota apliecība par paziņojuma nodošanu parādniekam ir kvalificējama kā attiecīga paziņojuma nodošanas faktu apliecinošs dokuments, kas atbilstoši Civilprocesa likuma 404.panta trešās daļas 3.punkta prasībām jāpievieno pieteikumam par saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanu" (*sk. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2014.gada 4.jūnija lēmumu lietā Nr. SPC 14/2014; 2015.gada 30.decembra lēmumu lietā Nr. SPC-45/2014).*

Minētā judikatūras atziņa izmantojama arī konkrētajā lietā par nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē, jo prasības attiecībā uz parādnieka brīdināšanu Civilprocesa likuma 396. un 404.pantā ir identiskas.

[4] Rakstveida paskaidrojumos par protestu /pers. C/ norādījusi, ka Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas tiesneša 2015.gada 16.decembra lēmums ir taisnīgs un pamatots, pareizi atzīstot, ka Civilprocesa likuma 396.panta otro daļu nevar iztulkot paplašināti, jo parādniece brīdinājumu nav saņēmusi. Līdz ar to iesniegtais protests ir nepamatots un neatbilstošs Civilprocesa likuma 451. un 452.panta prasībām.

Motīvu daļa

[5] Pārbaudījusi lietas materiālus un apsvērusi protestā norādītos argumentus, Augstākā tiesa atzīst, ka Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas tiesneša 2015.gada 16.decembra lēmums atceļams un lieta nododama jaunai izskatīšanai.

[5.1] AS „Swedbank" pieteikums par /pers. C/ piederošā nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā noraidīts, secinot, ka parādniece faktiski nav brīdināta, jo brīdinājums nav izsniegts /pers. C/ personīgi un viņa to nav izlasījusi. Līdz ar to 2015.gada 5.augustā sastādītais notariālais akts – apliecība par paziņojuma nodošanu parādniecei, tiesneša ieskatā, nav uzskatāms par pierādījumu, kas apstiprina parādnieces brīdināšanu atbilstoši Civilprocesa likuma 396.panta otrajai daļai.

Augstākā tiesa piekrīt protesta iesniedzēja viedoklim, ka iepriekš minētie tiesneša secinājumi nav pamatoti, jo tie balstīti vienīgi uz Civilprocesa likuma 396.panta otrās daļas gramatisku iztulkojumu.

[5.2] Civilprocesa likuma 396.panta otrā daļa noteic, ka pieteikumam par nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā pievienojami [..] pierādījumi par parādnieka brīdinājumu, ja vien no likuma neizriet, ka šāds brīdinājums nav nepieciešams. Apliecinājums par brīdinājuma izsniegšanu var būt arī zvērināta tiesu izpildītāja vai viņa palīga sastādīts akts par atteikšanos saņemt brīdinājumu.

Ja parādnieks netiek brīdināts par ķīlas ņēmēja nolūku iesniegt pieteikumu par nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē, tad viņš nevar vērst kreditora uzmanību uz iespējamiem pārpratumiem vai kļūdām, kā arī nevar aicināt attiecīgo jautājumu risināt pārrunu ceļā. Tāpat arī parādnieka tiesības izmantot Civilprocesa likumā paredzētos mehānismus strīdu risināšanai tiek apgrūtinātas, tādējādi ierobežojot viņa iespēju efektīvi īstenot savas tiesības uz taisnīgu tiesu procesā, kurā tiek nodrošināts pušu līdztiesības un sacīkstes princips (*sk. Satversmes tiesas 2010.gada 24.novembra sprieduma lietā Nr. 2010?08-01 19.5.punktu*).

No minētā izriet, ka parādnieka brīdināšana par nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā ir nozīmīga viņa tiesību garantija apstākļos, kad pieteikums tiek izskatīts bez saistības dalībnieku klātbūtnes, nepaziņojot viņiem par izskatīšanas laiku.

Līdz ar to Civilprocesa likuma 396.panta otrā daļa ir imperatīva norma, kas kreditoram – ķīlas ņēmējam uzliek pienākumu pienācīgā veidā brīdināt parādnieku par savu nodomu vērsties tiesā ar pieteikumu par nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā.

Lai minēto tiesību normu piemērotu pareizi, nepieciešams noskaidrot, vai normas formulējumam izraudzītie vārdi „pierādījumi par parādnieka brīdinājumu" un „apliecinājums par brīdinājuma izsniegšanu" vienmēr saistāms ar tādu pierādījumu iesniegšanu, kas apliecina, ka parādnieks brīdinājumu saņēmis personīgi, kā to atzinis tiesnesis apstrīdētajā lēmumā.

[5.3] „Kaut arī konkrētais dzīves gadījums ir tas, kas mudina tiesnesi iztulkot piemērojamo normu, viņš nevar to iztulkot tikai šim noteiktam gadījumam. Norma, kā atzīst iztulkošanas teorija, viņam jāiztulko tā, lai to varētu attiecināt uz visiem līdzīgiem tā paša veida un tā paša tipa gadījumiem. [..] Ja gramatisko metodi pielieto normas teksta un tā sastāvdaļu jēdzieniskā satura noskaidrošanai, tad sistēmiskā metode kalpo tiesību normas savstarpējās sasaistes un atkarības izzināšanai. [..] Tas viss rada nepieciešamību, lai katra atsevišķa tiesību norma tiktu piemērota atbilstoši visai sistēmai

un saskanīgi iekļautos tās kopējā funkcionēšanā" (*sk. Edgars Meļķisis. Latvijas tiesiskās sistēmas ceļš uz demokrātisku tiesisku valsti. Rakstu krājums. Rīga. Tiesu namu aģentūra, 2014, 197., 223.lpp.*).

Kā redzams no iepriekš minētā, iztulkojot tiesību normas, ir nepieciešams noskaidrot ne tikai normu tekstuālo saturu, bet arī analizēt tās kontekstā ar citām normām, noskaidrojot normu jēdzienisko saturu, kas ir īpaši svarīgi gadījumos, kad dažādās tiesību normās iekļautie vārdi vai vārdu kopas ir identiskas.

Tādējādi, lai pareizi iztulkotu Civilprocesa likuma 396.panta otrajā daļā iekļautās vārdu kopas „pierādījumi par parādnieka brīdinājumu" un „apliecinājums par brīdinājuma izsniegšanu", minētā tiesību norma aplūkojama kontekstā ar Civilprocesa likuma 404.panta trešās daļas 3.punktu, kas noteic, ka arī pieteikumam par bezstrīdus piespiedu izpildīšanu pievienojami pierādījumi par brīdinājuma izsniegšanu parādniekam (tostarp nekustamā īpašuma īpašniekam vai komercķīlas devējam), ja no likuma neizriet, ka šāds brīdinājums nav nepieciešams. Apliecinājums par brīdinājuma izsniegšanu var būt arī zvērināta tiesu izpildītāja vai viņa palīga sastādīts akts par atteikšanos saņemt brīdinājumu.

Ievērojot, ka abas minētās tiesību normas, kas iekļautas Civilprocesa likuma septītajā sadaļā „Saistību izpildīšana tiesas ceļā", gan pēc gramatiskā (valodas) pielietojuma, gan pēc jēdzieniskā satura ir līdzīgas, Civilprocesa likuma 396.panta otrās daļas iztulkojumam nav loģiska pamata atšķirties, un tas pat nav pieļaujams, no Civilprocesa likuma 404.panta trešās daļas 3.punkta iztulkojuma, kas jau dots Augstākās tiesas 2014.gada 4.jūnija lēmumā lietā Nr. SPC-14/2014 (Nr. 3-12/6953) un 2015.gada 30.decembra lēmumā lietā Nr. SPC-45/2014 (Nr. 3?12/0559).

[5.4] Minētajos kasācijas instances tiesas lēmumos, līdzīgi kā tas ir šajā lietā, tika konstatēts, ka nodot pirmstiesas brīdinājumu parādniecei, izmantojot sakaru iestādes (pasta) pakalpojumu, nebija iespējams, jo uz parādnieces deklarēto dzīvesvietas adresi nosūtītais paziņojums tika atgriezts atpakaļ pieteicējam sakarā ar to, ka adresāts piegādes laikā nebija mājās, bet pēc tam ignorēja atstāto uzaicinājumu ierasties pasta nodaļā sūtījuma saņemšanai.

Tādēļ kreditors vērsās pie zvērināta notāra ar lūgumu par paziņojuma nodošanu parādniecei Notariāta likumā noteiktā kārtībā.

Kasācijas instances tiesa atzina, ka tiesību normā lietotie vārdi „apliecinājums par brīdinājuma izsniegšanu var būt arī zvērināta tiesu izpildītāja [..] sastādīts akts [..]" norāda uz veidu, kā iespējams noformēt pierādījumu par brīdināšanas pienākuma izpildi gadījumā, ja parādnieks atsakās saņemt brīdinājumu. Tādējādi nav iemesla uzskatīt, ka parādnieka atteikumu saņemt brīdinājumu būtu liegts apliecināt ar citiem ticamiem rakstveida pierādījumiem, piemēram, zvērināta notāra izdotu apliecību (*sk. Notariāta likuma 135., 138. un 139.pantu*).

Ikviena persona ir tiesīga vērsties pie zvērināta notāra ar lūgumu par tāda paziņojuma nodošanu, kuram, ievērojot tā juridisko dabu, pielīdzināms pirmstiesas brīdinājums. Šāda paziņojuma apliecināšanas kārtība reglamentēta Notariāta likuma XVI nodaļā ietvertajās normās.

Saeima 2010.gada 28.oktobrī pieņēma likumu „Grozījumi Notariāta likumā" (spēkā no 2011.gada 1.februāra). Atbilstoši šiem grozījumiem Notariāta likums papildināts ar jaunu 138.[1]pantu, kas noteic, ja personai, kurai līdz nodot paziņojumu, nav zināma juridiskā adrese vai dzīvesvieta, zvērināts notārs to saņem no Komercreģistra vai Iedzīvotāju reģistra (pirmā daļa). Ja adresāta (fiziskās personas) dzīvesvieta Iedzīvotāju reģistrā nav norādīta, zvērināts notārs publicē paziņojumu oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis". Šādi zvērināts notārs rīkojas arī tad, ja, nosūtot paziņojumu uz adresāta juridisko adresi vai dzīvesvietu, saņem pasta paziņojumu par neiespējamību nodot sūtījumu adresātam (otrā daļa). Paziņojums uzskatāms par nodotu nākamajā dienā pēc tā publikācijas oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis" (trešā daļa).

Minētajās normās paredzēto regulējumu, sasaistot ar izskatāmās lietas apstākļiem, atzīstams, ka likumdevēja mērķis bija, no vienas puses, nodrošināt parādnieka tiesību tikt informētam (brīdinātam) par kreditora vēlmi iesniegt pieteikumu tiesā, bet, no otras puses, noteikt īpašu procedūru, kādā kreditors ar zvērināta notāra starpniecību var nodot pirmstiesas brīdinājumu parādniekam, kurš, piemēram, ir mainījis savu dzīvesvietu vai radušies citi no kreditora gribas neatkarīgi šķēršļi, kas kavē šā brīdinājuma izsniegšanu parādniekam personīgi. Tādējādi tiek panākts saprātīgs līdzsvars starp līguma dalībnieku tiesībām un pienākumiem.

Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likuma 10.panta pirmā daļa noteic, ka oficiālajā izdevumā kā oficiālus paziņojumus publicē publisko reģistru ierakstus, [..] un privātpersonu sludinājumus, paziņojumus vai informāciju, jo to oficiālu publicēšanu paredz ārējie normatīvie akti. Savukārt atbilstoši šā likuma 2.panta otrajai daļai oficiālā publikācija ir publiski ticama un saistoša. Neviens nevar aizbildināties ar oficiālajā izdevumā publicēto tiesību aktu vai oficiālo paziņojumu nezināšanu (*sk. Augstākās tiesas 2014.gada 4.jūnija lēmuma lietā Nr. SPC-14/2014 (Nr. 3-12/6953) 4.2.punktu*).

Ievērojot iepriekš norādīto, kontekstā ar daudziem citiem argumentiem, Augstākā tiesa atzina, ka, kreditoram pievienojot pieteikumam zvērināta notāra izdoto apliecību, kas kvalificējama kā attiecīga paziņojuma nodošanas adresātam faktu apstiprinošs dokuments, Civilprocesa likuma 404.panta trešās daļas 3.punkta noteikumi nav pārkāpti.

Augstākā tiesa, nesaskatot pamatu atkāpties no judikatūrā nostiprinātā tiesību normas iztulkojuma, vienlaikus atzīst, ka tas attiecināms arī uz Civilprocesa likuma 396.panta otro daļu.

Līdz ar to secināms, ka, pievienojot pieteikumam zvērināta notāra izdoto apliecību, AS „Swedbank" ievērojusi Civilprocesa likuma 396.panta otrajā daļā noteikto pienākumu iesniegt pierādījumus par parādnieces brīdinājumu.

Pretējā gadījumā apstākļos, kad parādnieks nav sastopams deklarētajā dzīvesvietā un arī pēc uzaicinājuma neierodas saņemt nosūtīto brīdinājumu, prasība, lai parādnieks brīdinājumu būtu saņēmis personīgi, faktiski atņemtu kreditoram tiesības saistību neizpildes gadījumā prasīt no parādnieka vai ķīlas devēja saistību izpildes nodrošinājumam ieķīlātā nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā.

Arī šajā lietā ir konstatēts, ka notāra publicētais paziņojums oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis" ir tikai daļa no parādnieces /pers. C/ brīdināšanas procesa, jo vispirms viņai nosūtīts paziņojums uz parādnieces deklarēto dzīvesvietas adresi /adrese/, bet 2015.gada 7.jūlijā minētais paziņojums saņemts atpakaļ ar norādi: „Adresāts nebija mājās. Atstāts uzaicinājums. Beidzies glabāšanas laiks".

Tātad /pers. C/ atteikusies doties uz pastu saņemt brīdinājumu, un publikācija oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis" ir bijis vēl papildu līdzeklis, lai novērstu tādas sūtījuma nesaņemšanas sekas, kuras izsaukusi parādnieka neattaisnojama rīcība (bezdarbība), ko katrā ziņā nevar atzīt par tiesību labticīgu izmantošanu.

[5.5] Civilprocesa likuma 396.pants nenosaka, kā tieši brīdināšana ir izdarāma. Ņemot vērā, ka par brīdināšanu rūpējas ķīlas ņēmējs, nevis tiesa, brīdinājuma izsniegšanas veidi nav ierobežoti ar Civilprocesa likuma 6.nodaļā paredzētajiem, un faktiski brīdinājums izdarāms jebkurā likumā vai līgumā atļautā veidā.

Līdz ar to Civilprocesa likuma 396.panta otrās daļas pēdējā teikumā paredzētais zvērināta tiesu izpildītāja vai viņa palīga sastādīts akts par atteikšanos saņemt brīdinājumu, nevis ierobežo brīdināšanas veidus, bet uzsver, ka nav vienmēr jābūt pozitīvi apliecinātam brīdinājuma saņemšanas faktam, bet pietiek arī ar kompetentas amatpersonas fiksētu negatīvu (atteikšanās saņemt) faktu.

[5.6] Būtiski atzīmēt, ka Civilprocesa likuma septītajā sadaļā „Saistību izpildīšana tiesas ceļā" ir paredzētas divas atšķirīgas brīdināšanas kārtības.

Proti, Civilprocesa likuma 50.[1]nodaļas „Saistību piespiedu izpildīšana brīdinājuma kārtībā" 406.[6] panta pirmā daļa paredz brīdinājuma izsniegšanu parādniekam pret parakstu.

Turpretī 49.nodaļā „Nekustamā īpašuma labprātīga pārdošana izsolē tiesas ceļā" iekļautā 396.panta otrajā daļā, kā arī 50.nodaļā „Saistību

bezstrīdus piespiedu izpildīšana" iekļautā 404.panta trešās daļas 3.punktā likumdevējs nav noteicis prasību par brīdinājuma izsniegšanu parādniekam pret parakstu.

Šāda atšķirība ir saprotama, ievērojot Civilprocesa likuma 50.[1]nodaļā ietvertā tiesību institūta būtību un tiesisko regulējumu, kas paredz, ka pēc kreditora pieteikuma par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā saņemšanas tiesa nepārbauda prasījuma pamatotību un brīdinājumā, ko nosūta pati tiesa, informē par to parādnieku.

Grozījumi, kas vairākkārt izdarīti gan Civilprocesa likuma 396.pantā, gan 404.pantā, liecina par likumdevēja pievēršanos minētajās tiesību normās ietvertā regulējuma precizēšanai, un parādnieka brīdināšanas kārtība arī šajās normās visticamāk būtu noteikta vienādi ar Civilprocesa likuma 406.[6] panta pirmajā daļā noteikto kārtību, ja vien tāda būtu bijusi likumdevēja griba.

No iepriekš norādītā secināms, ka likumdevējs atšķirības attiecībā uz parādnieka brīdinājumu minētajās procesuālo tiesību normās ir noteicis apzināti, un līdz ar to Civilprocesa likuma 406.[6] panta pirmajā daļā ietvertā prasība par brīdinājuma izsniegšanu pret parakstu kā vienīgo brīdinājuma veidu nav attiecināma uz parādnieka brīdinājumu, kas izdarīts pirms pieteikuma iesniegšanas tiesā un pievienojams kā pierādījums atbilstoši Civilprocesa likuma 396.panta otrajai daļai.

[5.7] Augstākā tiesa konstatē, ka tādas tiesību doktrīnas atziņas, kuras „citējis" tiesnesis (šā lēmuma [2.4] punkts), Civilprocesa likuma komentāru II daļas (29.-60.[1] nodaļa), ko sagatavojis autoru kolektīvs profesora K.Torgāna zinātniskajā redakcijā un 2012.gadā izdevusi Tiesu namu aģentūra, 641.lappusē, faktiski nav atrodamas. Tādējādi ir acīmredzami, ka tiesnesis savu viedokli par Notariāta likuma normu pārnešanas uz analizējamo gadījumu nepieļaujamību pasniedzis kā saskanīgu ar autoritatīva tiesību eksperta profesora K.Torgāna atziņām, kas patiesībā tā nav.

[5.8] Ievērojot iepriekš norādīto, Civillietu departaments atzīst, ka AS „Swedbank" pieteikums par nekustamā īpašuma pārdošanu labprātīgā izsolē tiesas ceļā noraidīts bez pietiekama pamata, tādēļ protests ir apmierināms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 485.pantu un 474.panta 2.punktu, Augstākā tiesa

nolēma:

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas tiesneša 2015.gada 16.decembra lēmumu atcelt un AS „Swedbank" pieteikumu pret /pers. C/ par nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā nodot jaunai izskatīšanai tai pašai tiesai.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese referente	(paraksts)	I. Lauka
Tiesnesis	(paraksts)	I. Bisters
Tiesnese	(paraksts)	A. Briede
Tiesnese	(paraksts)	V. Cīrule
Tiesnese	(paraksts)	A. Čerņavska
Tiesnese	(paraksts)	I. Garda
Tiesnesis	(paraksts)	V. Jonikāns
Tiesnesis	(paraksts)	A. Keišs
Tiesnese	(paraksts)	Ļ. Kušnire
Tiesnesis	(paraksts)	V. Maksimovs
Tiesnese	(paraksts)	Z. Pētersone
Tiesnesis	(paraksts)	N. Salenieks
Tiesnese	(paraksts)	M. Senkāne
Tiesnese	(paraksts)	A. Vītola
Tiesnese	(paraksts)	M. Zāģere

NORAKSTS PAREIZS
Augstākās tiesas tiesnese I.Lauka
Rīgā 2017.gada 11.aprīlī